

Maa- ja metsätalousministeriö

HE Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain
89 §:n ja kalastuslain 99 ja 108 §:n muuttamisesta

Laki metsähallituksen erävalvonnasta (*erävalvontalaki*)

- Erävalvontalaissa säädetyn erävalvonnan tarkoituksena on edistää ja valvoa Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden käytön lainmukaisuutta sekä ennalta ehkäistä ja erävalvontaan kuuluvassa laajuudessa selvittää siihen liittyviä rikoksia.
- Erävalvontaa varten Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikössä on virkasuhteessa olevia erätarkastajia (13kpl).
- Kelpoisuusvaatimuksena erätarkastajan virkaan on poliisin perustutkinto ja perehtyneisyys erävalvontaan. Virkaan nimitettävän on oltava elämäntavoiltaan nuhteeton.

Vihreällä merkittynä
Metsähallituksen hallinnoimat
maa- ja vesialueet.

[https://www.metsa.fi/maat-
ja-vedet/pinta-alat/](https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/pinta-alat/)

Erävalvonnalla tarkoitetaan

- 1) metsästystä, kalastusta, luonnonsuojelua, luonnonvaraisten eläinten kohtelua, avotulentekoa ja roskaamista koskevien säännösten noudattamisen valvontaa;
- 2) maastoliikenteestä luontaiselinkeinoille, luonnolle ja sen yleiselle virkistyskäytölle sekä muulle yleiselle edulle aiheutuvien haittojen ehkäisemistä ja oikeutta liikkua maastossa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla koskevien säännösten noudattamisen valvontaa;
- 3) kalastuksen ja muun elinkeinon, luonnon ja sen yleisen virkistyskäytön sekä muun yleisen edun suojelemista koskevien vesiliikennesäännösten noudattamisen valvontaa;
- 4) siten kuin ampuma-aselaissa (1/1998) säädetään, ampuma-aseita ja ampumatarpeita koskevien säännösten noudattamisen valvontaa.
- Erävalvontaan kuuluu lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden ja muun omaisuuden vartiointia.

Hallituksen esityksen tausta

- Erätarkastajien toimivaltuuksissa on havaittu puutteita
- Esityksellä paikataan toimivaltapuutteita ja tehostetaan erävalvontaa
- Sääntely on merkityksellistä perusoikeuksien kannalta
- Edistetään ympäristöperusoikeuden (PL 20 §) toteutumista
- Puututaan henkilön yksityiselämän (PL 10 §) ja omaisuuden suojaan (PL 15 §) sekä henkilökohtaiseen koskemattomuuteen (PL 7 §)

Muutosehdotukset

Säätely erätarkastajan käskyvallasta

- Uusi pykälä kattaisi tilanteet, joissa erätarkastajalla olisi säädettyä toimivaltuutta käyttäessään tarpeen antaa henkilöille käskyjä tai kieltoja, jotta erävalvontatehtävä saataisiin suoritettua.
- Käskyt ja kiellot luonteeltaan täydentäviä ja määräytyvät tilanteen mukaan.
- Poliisimiehellä, rajavartiomiehellä ja tullimiehellä on vastaava oikeus (poliisilaki, tullilaki, rajavartiolaki).

Esineen haltuunotto

- Esityksen mukaan erätarkastajalla olisi rikoksesta epäillyn kiinniottamisen yhteydessä oikeus ottaa haltuunsa esine pakkokeinolaissa tarkoitettua takavarikointia tai laite-etsintää varten, jos asia ei siedä viivytystä.
- Lyhytaikainen toimenpide → Haltuunotosta ilmoitettava viipymättä pidättämiseen oikeutetulle virkamiehelle, jonka olisi ilman aiheetonta viivytystä päätettävä haltuun otetun esineen palauttamisesta tai luovuttamisesta esitutkintaviranomaiselle.
- Esimerkiksi metsästysrikoksissa voidaan käyttää erilaisia teknisiä apuvälineitä, kuten koira-tutkia, gps-laitteita ja riistakameroita, jotka usein sisältävät esitutkinnan kannalta olennaista tietoa, jota ilman voi olla vaikea saada näyttöä rikoksesta. Tiedot ovat helposti hävitettävissä, minkä vuoksi laitteen haltuunotto voi olla esitutkinnan turvaamisen kannalta perusteltua.

Tutkimuspaikan tai -kohteen eristäminen

- Ehdotetun sääntelyn mukaan erätarkastajalla olisi oikeus kieltää pääsy tietylle alueelle, pääsy tietyn tutkittavana olevan kohteen lähelle, esineen siirtäminen tai muu vastaava toimenpide, jos se on tarpeen esitutkinnan turvaamiseksi.
- Kiellosta olisi viipymättä ilmoitettava pidättämiseen oikeutetulle virkamiehelle, jonka olisi ilman aiheetonta viivytystä päätettävä kiellon jatkamisesta tai lopettamisesta.

Rangaistussäännös: Niskoittelu erätarkastajaa vastaan

Joka tahallaan

- 1) jättää noudattamatta erätarkastajan tehtävän suorittamiseksi toimivaltansa rajoissa antaman käskyn tai kiellon,*
 - 2) kieltäytyy antamasta erätarkastajalle 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja,*
 - 3) jättää noudattamatta 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun, erätarkastajan kulkuneuvon pysäyttämiseksi antaman selvästi havaittavan merkin tai*
 - 4) hälyttää aiheettomasti erätarkastajan taikka antamalla vääriä tietoja vaikeuttaa erätarkastajan toimintaa,*
- on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, niskoittelusta erätarkastajaa vastaan sakkoon.*

Valvontaviranomaisten tarkastusoikeus

- Muutettaisiin metsästyslakia ja kalastuslakia.
- Metsästyslakiin lisättäisiin vastaava sääntely kuin kalastuslaissa.
- Lisäksi säädettäisiin mahdollisuudesta henkilön mukana olevien tavaroiden (esim reppu tai kylmälaukku) tarkastamiseen. Tarkastusta ei kuitenkaan voisi tehdä sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai muuten yllään. Tarkastuksen edellytyksenä epäily metsästästä/kalastusta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta.

Lausuntopalaute

- Esitys sai kannatusta lausunnonantajilta. Karkeasti arvioiden esitystä kannatettiin 12 lausunnossa ja vastustettiin 4 lausunnossa. Neutraalisti esitykseen suhtauduttiin 5 lausunnossa. Yksi esitystä vastustaneista oli yksityishenkilö.
- Lausuntopalautteen johdosta esityksestä on poistettu ehdotus erätarkastajan alueellisen toimivallan laajentamisesta.
- Lausuntopalautteen perusteella valvontaviranomaisten tarkastusoikeutta koskevaa ehdotusta on muutettu siten, että kulkuneuvon tarkastaminen ei ole mahdollista. Lisäksi säädettäisiin tavaroiden tarkastuksen edellytyksistä.

Maa- ja metsätalousministeriö

Kiitos